

Синдикати су очекивали, Влада је најављивала, али до преговора није дошло током јучерашњег дана. Било је само неких кратких консултација. Увек смо за разговоре и решење проблема, кажу у синдикату, упозоравајући да је њима свеједно да ли ће до циља стићи разговорима или штрајковима. Факат је да држава нема довољно новца у буџету за даља дотирања пензионог фонда, јер сада Влада мора да намири скоро 50 одсто или неколико стотина милијарди динара. Све и да хоће, новца једноставно нема. С друге стране, готово сви синдикати тврде да је на сцени "социјални лапот" и због проблема са пензијама најављују обарање Владе.

Проблем неодрживог система финансирања пензионера стар је деценијама и то јесте врућ кромпир који је наслеђен, за који ова влада није одговорна и који више не трпи одлагање решења. Сада на сто запослених имамо 85 пензионера и 45 оних који не раде и таква ситуација није више могућа. Без раста и развоја, дакле увећања бруто друштвеног производа, синдикати могу тражити шта хоће, а Влада може обећати све што мора. Економска реалност ће бити једина мера која ће одредити износ пензија. То није, кажу економисти, произвољна и договорна категорија.

"Наредних година је на удару текућа потрошња државе, затим контрола раста плата у јавном сектору и свођење новца који иде у пензиони фонд у реалне оквире. Усвајањем Закона о буџетском систему, у наредних пет година пензије могу да износе 10 одсто од бруто друштвеног производа (БДП) и само се на тај начин обезбеђује одрживост система. Ако расте бруто домаћи производ, а опада проценат који се издваја за текућу потрошњу, то не значи и смањење плата и пензија. Напротив, оне ће апсолутно да расту", каже професор др Јуриј Бајец.

Наравно, није проблем што буџет дотира пензије, јер то раде и друге земље, чак и богата Немачка. Када не би било трансфера новца из буџета у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, тешко би се могла исплатити готово половина свих пензија. Оно што је неодрживо је стопа издвајања која је сада висока и за коју нема покрића у реалном новцу, па Богдан Лисоволик, стални представник ММФ у Србији, с разлогом констатује да је садашњи удео пензија у БДП-у близу 14 процената, што је много.

"Гледајући земље Европе, многи конкуренти Србије, нове чланице ЕУ и земље попут Мађарске, Пољске и балтичке земље, имају мање односе издвајања за пензије у односу на БДП. На пример, Румунија има потрошњу за пензије од осам одсто БДП-а, али је изгласала и имплементирала своју пензиону реформу", сматра Лисоволик.

Привредни раст и неминовно кресање трошења новца из државне касе, морају бити два паралелна, синхронизована процеса. Једино тако је могуће до "зелене гране" и, како то дефинише министар Расим Љајић, "до дугорочно одрживог решења". Ставови да смо банана држава којом управљају други, да нам је ММФ крив и да би плате и пензије биле веће када бисмо били самостални у одлуци, према оцени економске струке не одговарају чињеницама.

"Инсистирање на заштити права пензионера на садашњем нивоу директно ће убрзати смањивање броја запослених и отежати будуће исплате пензија. Пензија представља стечено право, али како ће се стечено право исплаћивати уколико за пет година будемо имали више од два милиона пензионера и мање од 1,5 милиона запослених", упозорава економиста Миодраг Здравковић.

Представници пет синдикалних организација кажу да ће улице постати узавреле. Љубисав Орбовић, синдикални лидер, понавља више пута изречени став који се лепо разуме, јер је јасно шта и како ће синдикати организовати.

"Ми ћемо наставити са прикупљањем потписа за смену Владе Србије, почев од данас у 12 сати, штрајковима по гранским синдикатима и великим протестом у Београду на дан када тај закон буде усвајан, ако не буде промењен", каже Орбовић.

(Блиц)